

Сучасні Інформаційні Системи і Технології

Матеріали
II Всеукраїнської
науково-практичної
інтернет-конференції студентів,
аспірантів та молодих вчених

за тематикою:
*«Сучасні комп'ютерні системи
та мережі в управлінні»*

30 листопада 2019 р.
Херсон

Міністерство освіти і науки України

Херсонський національний технічний університет

Луцький національний технічний університет

Вінницький національний технічний університет

Кременчуцький національний університет ім. М. Остроградського

Сумський державний університет

Херсонський державний аграрний університет

Матеріали

II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених

за тематикою:

«Сучасні комп'ютерні системи та мережі в управлінні»

30 листопада 2019р.

Херсон

УДК 004.7+004.05]:005.5](06)

С 91

C 91 Матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених за тематикою «Сучасні комп’ютерні системи та мережі в управлінні»: збірка наукових праць / Під редакцією Г.О. Райко. – Херсон: ФОП Вишемирський В. С., 2019. – 409 с.

ISBN 978-617-7783-32-8 (електронне видання)

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Голова:

Савіна Г.Г. – д.е.н., професор, проректор з наукової роботи ХНТУ.

Заступник голови:

Райко Г.О. – к.т.н., доцент, завідувач кафедри ІТ ХНТУ.

Члени комітету:

Бісікало О.В. – д.т.н., професор, директор ІнАЕКСУ ВНТУ.

Кулик А.Я. – д.т.н., професор, зав. кафедри БІМА ВНМУ ім. М.І. Пирогова.

Кругла Н.А. – к.і.н., доцент, декан факультету кібернетики та системної інженерії ХНТУ.

Черв’яков В.Д. – к.т.н., доцент кафедри комп’ютерних наук, секції КСУ СумДУ.

Довгалець С.М. – к.т.н., доцент кафедри АІВТ ВНТУ.

Конюх І.С. – к.т.н., доцент кафедри ІУС КрНУ ім. М.Остроградського.

Решетило О.М. – к.т.н., доцент кафедри АКІТ ЛНТУ.

Цивільський Ф.М. – к.т.н., доцент кафедри ІТ ХНТУ.

Димов В.С. – к.т.н., доцент кафедри ІТ ХНТУ.

Лепа Є.В. – к.т.н., доцент кафедри ІТ ХНТУ.

Веселовська Г.В. – к.т.н., доцент кафедри ІТ ХНТУ.

Григорова А.А. – к.т.н., доцент кафедри ІТ ХНТУ.

Сидорук М.В. – к.т.н., доцент кафедри ІТ ХНТУ.

Димова Г.О. – к.т.н., доцент кафедри прикладної математики та економічної кібернетики ХДАУ.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова:

Козел В.М. – к.т.н., доцент кафедри ІТ ХНТУ.

Члени комітету:

Хапов Д.В. – к.т.н., доцент кафедри ІТ ХНТУ.

Данилець Є.В. – к.т.н., доцент кафедри ІТ ХНТУ.

Дроздова Є.А. – ст. викладач кафедри ІТ ХНТУ.

Ігнатенко Г.А. – ст. викладач кафедри ІТ ХНТУ.

УДК 004.7+004.05]:005.5](06)

ISBN 978-617-7783-32-8 (електронне видання)

© Кафедра ІТ ХНТУ, 2019
© ФОП Вишемирський В. С., 2019

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	10
Безручко М.А., Захарченко Р.М. Облік робочого часу з використанням інформаційних технологій.....	11
Біблій П.О., Сидорова М.Г. Ансамблевий підхід як сучасна тенденція підвищення стійкості навчання нейромереж	12
Біланюк Я.О., Лепа Є.В. Засоби моделювання комп’ютерних мереж	13
Бойко О.В., Козел В.М. Дослідження можливостей Session Initiation Protocol.....	16
Боревич Є.В., Запорожець А.Є., Поденежко О.В. Перспективи застосування сучасних інформаційних технологій в правоохоронній системі	18
Братченко В.О., Соколова О.В., Соколов А.Є. Модель надійності передачі пакету даних між двома вузлами	20
Бугайчук О.В. Вплив Інтернету на прискорення економічного зростання в контексті розвитку глобальної економіки.....	23
Войтко Б.С., Римар П.В. Розробка інтернет-магазину з використанням CMS WordPress	26
Гаврилюк М.І., Ковальчук В.О., Поденежко О.В. Електронна митниця в сучасних умовах розвитку інформаційних систем.....	28
Головін Д.О. Використання етичного хакінгу як методу отримання і аналізу даних для розв’язання задач конкурентної розвідки	30
Горбовий І.А., Хвостівський М.О., Величко Д.В. Математичне та алгоритмічне забезпечення комп’ютерної системи ідентифікації стану легень людини	32
Гордій В.О., Даценко Г.В. Аудит інформаційної безпеки підприємства	34
Грибініченко Р.А., Ілляшенко К.В. Модернізація інформаційних технологій як рушійна сила змін в управлінні підприємствами	36
Грищук Д.О., Фролова М.Е. Конструктори сайтів. Потреба використання конструкторів при створенні сайтів	38
Гусак Л.В., Воронкова В.Г. Аналіз останніх публікацій за проблематикою та виділення невирішених раніше частин загальної проблеми цифрового адміністрування в службі крові	41
Дудко М.С., Лепа Є.В. Моделювання комп’ютерних мереж	44
Єфімов Д.В. Криптовалюта - гроші майбутнього.....	47
Журавель К.О. Вплив інформаційно-комп’ютерних технологій на розвиток цифрової економіки та формування її парадигми.....	49
Застрожнікова І.В. Пріоритети державної інформаційної політики у розвитку аграрного сектору економіки України	51
Захарченко Л.М., Кірюшатова Т.Г. Проблеми розвитку транспортної структури країни	53
Карпенко А.І., Сарафаннікова Н.В. Нейрокомп’ютерний інтерфейс	55
Кермач О.С., Захарченко Р.М. Розробка веб-сервісу пошуку інформації на карті	58
Ковальчук І.В., Щемененко А.І., Задніпровський О.Г. Інформаційно облікові системи на мобільних платформах для дистанційного ведення бухгалтерського обліку	59

Lytvynenko D.O., Sydorova M.G. Augmented Reality As A Modern Area In Information Technologies.....	61
Луценко Д.В., Ілляшенко К.В. Digital-технології у світі: сучасне та майбутнє	63
Мазурук О.В., Січко Т.В. Вплив квантових обчислень на розвиток програмного забезпечення	64
Макаров В.А., Єфімов Д.В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процесі як необхідність 21-го століття	66
Марченко М.М., Римар П.В. Розробка мобільного додатку "Social Media Sharer" під платформу Android.....	68
Мельничук А.О., Хвостівський М.О. Програмне забезпечення комп'ютерної системи діагностування функціонального стану периферичної нервової системи людини	70
Пашкевич Д.І., Комісаров О.С. Використання шаблонів проектування для оптимізації коду	72
Петренко К.Ю., Ілляшенко Т.О. Інформаційна економіка та напрямки її розвитку	73
Поштар А.В., Карамушка М.В. Зародження криптографії як інструменту захисту інформації	74
Presnyakov V.A., Kurnosov A.V., Naumov D.I. Media Orientation And Media Competency Of The Modern Belarusian Society: Sociological Analysis.....	76
Presnyakov V.A., Kurnosov A.V., Naumov D.I. Subjects Of Belarusian Media Sphere: Comparative Analysis	79
Росюк О. М., Козел В.М. Розподілені обчислення в бездротових сенсорних мережах	83
Салімоненко М.Д., Райко Г.О. Застосування Mashup додатку Open StreetMap	85
Слугін М.Д., Сидорова М.Г. Багатокористувальницькі проекти як перспективний шлях розвитку сучасних технологій	88
Соснін О.В., Кононець М.О. Проблема визначення інформаційного ресурсу в координатах вимог до комп'ютерних систем.....	89
Статкевич А.О., Кірюшатова Т.Г. Особливості розробки веб-сайту для інтернет торгівлі....	91
Сторожилова У.Л., Сторожилов П.М. Сучасні тенденції цифрової економіки та розвиток інформаційних технологій.....	92
Tverdokhlib A., Sydorova M. Developing Of Algorithms And Web Application For Image Styling	94
Теліпко В.О., Сидорова М.Г. Розробка інтелектуальної системи кластерного аналізу даних різної природи	95
Труш П.В., Комісаров О.С. Розробка web платформи для краудінвестиційних угод.....	96
Федорова М.С., Фед'ко Т.Ю., Захаров Є.С., Райко Г.О. Інформаційні технології технічного діагностування інформаційних систем на основі сценаріїв	99
Федушко С.С. Побудова інформаційного портрета веб-особистості	102
Фількінштейн Ж.В., Сидорова М.Г. Дослідження застосування нейромережевого підходу до задачі пошуку схожих за контентом зображень	105
Хвостівська Л.В., Кравчук А.І., Хвостівський М.О. Комп'ютерний генератор тестових сигналів пульсової хвилі судин людини	106
Хвостівська Л.В., Моха К.О., Хвостівський М.О. Комп'ютерна система генерування електричних сигналів сітківки ока людини	107

Хмелівський Ю.С., Римар П.В. Розробка гри "4 алмази" для пристройів на платформі Android	109
Чижов Д.Р., Ткачук Г.В. Порівняльний аналіз інтегрованих середовищ розробки веб-додатків	111
Чудновський І.С., Захарченко Р.М. Розробка веб-сайту з використанням JavaScript	113
Шокуров С.Р., Мороз О.С. Тенденції та перспективи розвитку інформаційних технологій	115
Шостак А.В., Шабельник Т.В. Проектирование АСУ для ТТУ	118
СЕКЦІЯ 2. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ ТА СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	122
Артюшенко О.М., Мусієнко В.О., Цивільський Ф.М. Моделі забезпечення безпеки для BYOD технологій.....	123
Бардіян Р.О., Антошкін О.А. Електростатичне поле як інструмент для осадження пилу	126
Бондаренко В.А., Сосницький О.В. Перспективи штучного інтелекту в педагогічній освіті: реальний погляд	127
Бурдюг Д.О., Лепа Є.В. Планування потоків робіт у розподілених комп'ютерних системах	130
Горленко М.О., Лепа Є.В. Технології і протоколи моніторингу комп'ютерних мереж	133
Horniak V., Kofanov O. Concrete 3D Printing Technology For Sustainable Development Purposes	135
Грищук Д.О., Цивільській Ф.М. Аналіз критеріїв вибору CMS	136
Гуматов Г.Н., Карамушка М.В. Застосування інформаційних технологій для інноваційного управління підприємством	138
Зайченко В.В. Окремі аспекти світового досвіду впровадження інновацій та сучасних технологій в контексті забезпечення технологічної конкурентоспроможності економіки ...	141
Злобін Г.О., Максимова Ю.О. Вплив інновацій на ефективність сучасної економіки	144
Іванова Б.В., Міщук А.І., Міщенко Н.Г. Створення інтегрованих систем: інформаційне та інноваційне забезпечення	146
Іванчук О.В., Завгородній В.В., Цивільський Ф.М. Керування системами розумного будинку за допомогою зчитування електричної активності м'язів	149
Корчмар Н.Г., Вакалюк Т.А. Можливості впровадження CRM системи у роботу сучасного бізнесу	152
Кочкін В.В., Алексеєва Г.М. Створення сайту за допомогою конструктора WordPress для шкільного курсу інформатики.....	154
Левченко Я.С., Дроздова Є.А. Комп'ютерна система діагностики електронних систем автомобіля	156
Леонт'єва О.О., Ткачук Г.В. Особливості створення тестів засобами онлайн-сервісу Kahoot	158
Літовченко В.В., Берегеля Л.М. Впровадження сучасних технологій в процес навчання	160
Майфельд Д.П., Дроздова Є.А. Розробка автоматизованої складської системи	162
Мартинчук В.В., Левченко Д.О., Фірман В.М. Впровадження інформаційних технологій на підприємствах з метою зменшення виробничих травм	166
Мойсов Д.В., Соколова О.В., Соколов А.Є. Математична модель підбору послуг на сайті .	168
Ніколайчук Т.О. Метод кібернетичного планування заповідних територій в Україні: теоретичні аспекти	171

Нохріна Л.А., Козлова А.С. Інтелектуальні аспекти концепції "Смарт туризм"	174
Олійник Н.М., Макаренко С.М., Березовський А.С. Реалії та перспективи впровадження інновацій на промислових підприємствах України.....	177
Осіпчук В.В., Ткачук Г.В. Використання Google Forms для оцінювання знань учнів.....	181
Проскуряков В.О., Довбня К.М. Розробка електронної краудфандінгової платформи індексації, пошуку, класифікації та аналізу історичної документації	183
Ремінна К.А., Сангінова О.В., Бондаренко С.Г. Керування процесом очищення промислових стічних вод від органічних барвників	185
Сільченко В.Р., Фірсов С.М. Безпілотні літальні апарати та технічний зір у системах моніторингу зернових культур сільського господарства	188
Смєлік А.С., Якимчук О.В. Сучасні тенденції Fashion-індустрії в контексті IT-технологій.	190
Трет'яков В.В., Лепа Є.В. Класифікація на основі карт Кохонена для виявлення мережевих атак	193
Тютюнник А.О. Веб-квест як засіб формування соціальної компетентності молодших школярів в умовах Нової української школи.....	196
Хохлова С.В., Алєксєєва Г.М. Використання PowerPoint для розробки дидактичних матеріалів	199
Черная В.О., Норин С.А., Самброс Г.С. Анализ переходных процессов насосной станции при аварийном отключении энергопитания	201
Чернега А.В., Паршукова Л.М. Розвиток сучасних технологій мобільного зв’язку	204
Юринець З.В., Юринець Р.В. Конкурентоспроможність інноваційних кластерів: досвід передових країн	206
Ющенко О.А., Гречин І.В., Тіток Є.Д. Ефективність роботи насосних станцій при аварійному відключені електро живлення	208
СЕКЦІЯ 3. МОДЕЛЮВАНЯ ТА ОПТИМІЗАЦІЯ СИСТЕМ УПРАВЛІННЯ	211
Andreev S.E., Urish A.A., Naumov D.I. Students About The Quality Of Educational Services ...	212
Андріяш О.Ю., Григорова А.А. Інформаційні системи в туризмі	215
Богашко О.Л. Управління підприємствами на засадах системного підходу	218
Бойко Я.В., Дяченко О.Ф. XTG Data Modeller як засіб структурного моделювання інформаційних систем	221
Бондаренко С.Г., Білоус Є.О. Програмне забезпечення автоматизованої підсистеми прогнозування безпечного ведення гірничих робіт на пластах, що схильні до газодинамічних явищ.....	223
Бондаренко С.Г., Ботвинко Т.В. Керування процесом отримання пластифікатора на основі SCADA-системи TRACE MODE	226
Ворошило О.Н., Малеев В.А., Безпальченко В.М. Компьютерное моделирование химических реакций	229
Димова Г.О., Драгота І.П., Дяк Д.В. Дослідження двогалузевої економічної моделі за допомогою рівнянь Лотки-Вольтерри.....	231
Душина А.О., Ковалівнич С.Ю., Трошкін І.Ю., Райко Г.О. Когнітивне моделювання в управлінні складними системами.....	233
Зелінська С.О. Використання методу найменших квадратів для вирішення кінетичних задач	236

Колюжин С.Ю., Варакін М.С., Ліяскін О.В., Райко Г.О. Визначення змістової подібності об'єктів баз знань експертних систем підтримки прийняття рішень	239
Крапівцов В.В., Благодарний М.П. Застосування фільтрів для відновлення втрачених даних в мехатронних системах	242
Ликов А.М., Горносталь С.А. Розробка програмного комплексу управління проведенням випробувань водопровідної мережі на водовіддачу	245
Магдич В.В., Сарафаннікова Н.В. Моделювання багатоканальної системи масового обслуговування в середовищі GPSS.....	247
Медведенко В.М., Смоліна І.С. Впровадження інформаційного веб-сайту для роботи студентського самоврядування Бердянського державного педагогічного університету	250
Мельничук О.О., Дяченко О.Ф. Архітектура даних як галузь знань для системного аналітика	254
Овсяницький В.В., Дяченко О.Ф. Порівняльний аналіз CASE–засобів	255
Пелехач С.П., Кругла Н.А. Спосіб розрахунку пропускної спроможності інформаційно–комунікаційної мережі підприємства.....	258
Петровський О.П., Козел В.М. Програмно-конфігурувані мережі в рамках ЦОД	260
Савченко-Марущак М.С., Райко Г.О. Моніторинг показників сталого розвитку України до 2030 року	263
Сахно О.С., Дяченко О.Ф. UML моделювання для створення бази даних обслуговування клієнтів в готелі.....	266
Чебукін Ю.В., Райко Г.О. Територіальна система як багаторівнева складна структура	268
Чернова В.І., Січко Т.В. Крауд-технології як ефективний управлінський інструмент.....	271
Шаповал Т.В., Григорова А.А. Проектний офіс в органах місцевого самоврядування.....	273
Шаталова О.К., Шостак А.В., Шабельник Т.В. Інтегрування інформаційних баз даних для оптимізації роботи підприємств та установ	277
СЕКЦІЯ 4. ІНФОРМАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В НАУЦІ, ОСВІТІ, ЕКОНОМІЦІ, ЛОГІСТИЦІ, ТУРИСТИЧНІЙ СФЕРІ, ТРАНСПОРТІ	281
Андренко І.Б., Рябєв А.А., Голошук Р.В. Ринок хостелів м.Харків в інформаційному просторі	282
Бачинський А.І., Пирог М.В. Аналіз розвитку безпілотних автомобілів	285
Березюк Л.Л., Березюк О.В. Застосування інформаційних технологій під час вивчення безпекових дисциплін	287
Березюк О.В. Числове дослідження удосконаленої математичної моделі вібраційного гідроприводу ущільнення ТПВ у сміттєвозі на основі використання інформаційних технологій.....	290
Бондаренко Д.Г., Щербаков Ф.М. Особливості використання GPS пристроїв в транспортних засобах виготовлених до 2000 року	293
Борисенко О.М., Федькевич А.А., Сафошин А.В., Сєверін В.В. Сучасні інформаційні технології для створення консолідованиого інформаційного ресурсу при здійсненні операцій з криптовалютою	296
Бредіхін В.М., Штельма О.М. Ефективність імітаційного моделювання на початковому етапі будівництва	299
Булах І.І., Шиманська О.В. Електронний банкінг і ризики системи	300

Варава А.Д., Данилець Є.В. Розробка інтернет-магазину за допомогою платформи Google Sites	304
Власова В.П., Нечипоренко О.А. Особливості самостійного SEO-просування сайту компанії	306
Далюк Н.Я. Впровадження дистанційних технологій навчання в освітній процес університету	309
Дерибо К.Д., Андреев С.Е., Лашук И.В. Белорусское образование в сфере информационных технологий.....	312
Дорошенко Т.І., Рикова Л.М. Формування умінь і навичок роботи з інформацією	315
Завгородній В.В., Дроздова Є.А. Автоматизація створення тестових завдань	317
Запотічна Р.А. Increasing Student Engagement With Multimedia Technologies	320
Застрожнікова І.В., Саржан А.С. Правове забезпечення створення опорних шкіл в ОТГ	322
Ільяшенко Д.В., Сидорук М.В. Призначення інформаційних систем на підприємстві	323
Карасьова М.О., Долгальова О.В., Грицук Ю.В. Оптимізація плану перевезень підприємства з використанням MS Excel.....	325
Коноваленко Д.А., Мельников А.Ю. Использование специального приложения собственной разработки для демонстрации работы алгоритма поиска ассоциативных правил	328
Кордіна К.М., Григорова А.А. Проектування інформаційної системи управління готелем для баз відпочинку Херсонської області	331
Королюк В.Р., Дейнега О.В. Соціальний медіа маркетинг як актуальна комунікація підприємства з ринком.....	334
Краснокутська Ю.В., Нікітіна І.В. Можливості автоматизованих систем управління номерним фондом готельних підприємств	336
Кубан Е.Н., Мельников А.Ю. Проектирование информационной системы-приложения для расчета оптимального пути доставки сыпучих грузов	339
Купа Н.О. Використання мультимедійних презентацій на уроках в початковій школі як засобу формування мотивації учіння молодших школярів	342
Лазаревська Ю.А. Сучасні інтернет мережі як інструмент комунікації для логістичних підприємств	344
Levkovets N.P. The Impact Of The Danger On The Information Security Of Transport Enterprises	347
Марій О.Т., Міщук І.П. Логістична інформаційна система підприємства торгівлі	349
Марченко О.Г., Алексєєва Г.М. Застосування комп'ютерних технологій в освіті дітей з особливими можливостями	350
Мошко Є.В., Данилець Є.В. Основні вимоги до створення інформаційної системи управління web-сайтом туристичної фірми	352
Неборч Н.В., Бешок Т.В. Інноваційні технології розвитку креативності студентів спеціальності "Дошкільна освіта"	354
Новіков М.В., Данилець Є.В. Вибір розширень CMS Joomla для створення електронного магазину	355
Перетятько А.Є., Бондаренко З.П. Інформаційні технології в роботі з дітьми з порушеннями зору	357
Пилипенко Л.М., Долударєва Я.С. Використання інформаційних технологій на заняттях в коледжі	360

Потайчук І.В. Інформаційні технології в медичній сфері	362
Ремесник Т.С., Грицук Ю.В. Реалізація мотиваційного моніторингу персоналу з використанням хмарних технологій.....	364
Рожко І.Ю., Сидорук М.В. Проектування інформаційної системи дистанційного навчання	366
Рубан Д.В., Виноградова Н.А., Петухова Е.А. Програмный комплекс для расчетов системы внутреннего противопожарного водопровода (ВПВ) в высших учебных заведениях.....	368
Салій В.С., Погасій С.О. Особливості і проблеми використання інформаційних систем і технологій в роботі туристських підприємств	371
Сисоєнко І.А., Гром Т.А. Прогнозування ресурсних платежів до державного бюджету України	374
Сікалюк І.М., Мічківський С.М. Розробка системи підтримки прийняття рішень з вибору маршруту проїзду залізничним транспортом	376
Сокольский О.С., Мельников А.Ю. Використання спеціального застосування власної розробки для демонстрації порівняння алгоритмів сортування даних.....	378
Супрун Д.С., Рикова Л.Л. З досвіду викладання інформатики у межах інтегрованого курсу "Я досліджую світ" у 2 класі початкової школи	381
Телетов Д.О. Графічні способи зображення інформації	383
Ткаченко О.А., Веселовська Г.В. Дослідження комп'ютеризованих АСУТП за критерієм доцільності їхнього вибору з метою застосування на промислових будівельних підприємствах	385
Толстенкова О.І. Використання сервісу H5P для викладання юридичних дисциплін.....	388
Ханиженкова А.Д., Сидорук М.В. Огляд CRM Бітрікс 24	391
Chaikovska O.V. Online Foreign Language Teaching In High School.....	393
Шушкова Ю.В. Концептуальні основи дослідження державної політики реіндустріалізації на основі технологічної модернізації.....	395
Яцух О.В. Застосування інформаційних технологій у формуванні професійної компетентності магістрів з цивільної безпеки	397
СЕКЦІЯ 5. НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ В ЕНЕРГЕТИЧНИХ СИСТЕМАХ ТА В ГАЛУЗІ ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ	400
Боєва К.О., Шульга Д.С., Харченко А.В. Підвищення енергетичної ефективності системи водовідведення	401
Сергієнко Р.В. Калориметрична система для контролю якості різних видів палив.....	404
Шквиря В.В., Тригуб М.С., Дяденчук А.Ф. Електроди суперконденсаторів на основі композиційних матеріалів	406

*Рубан Д.В., студентка 6 курса факультета
"Пожарная безопасность"*

*Виноградова Н.А., студентка 4 курса
факультета "Пожарная безопасность"*

*Петухова Е.А., к.т.н., доцент, доцент
кафедры пожарной профилактики в
населенных пунктах*

ПРОГРАМНЫЙ КОМПЛЕКС ДЛЯ РАСЧЕТОВ СИСТЕМЫ ВНУТРЕННЕГО ПРОТИВОПОЖАРНОГО ВОДОПРОВОДА (ВПВ) В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

Национальный университет гражданской защиты Украины, Украина

Пожар – неконтролируемый процесс уничтожения или повреждения огнем имущества, во время которого возникают факторы, опасные для живых организмов и окружающей среды. За семь месяцев 2019 года в Украине произошло 55204 пожара, что на 26,98 % больше количества пожаров за аналогичный период 2018 года.

По состоянию на конец 2018 в Украине насчитывалось 652 высших учебных заведений. Причиной масштабного пожара, который произошел 3 августа 2018 года в Украинской инженерно-педагогической академии (г. Харьков), стало нарушение правил пожарной безопасности при проведении огневых работ. Кроме того, в здании академии отсутствовала система пожарной сигнализации, была неисправна система внутреннего противопожарного водопровода и облицовка стен была выполнена из горючих материалов, что негативно сказалось на уровне пожарной безопасности этого объекта.

Объектом исследования является система внутреннего противопожарного водопровода высших учебных заведений.

Предмет исследования – пожарные кран-комплекты (ПКК) диаметром 25 мм или 33 мм, а именно методы расчета их параметров с помощью компьютерной программы.

Цель работы – автоматизация расчетов характеристик элементов системы внутреннего противопожарного водоснабжения в высших учебных заведениях.

В зданиях и сооружениях любого назначения в шкафах пожарных кран-комплектов [1], кроме размещения в них пожарного кран-комплекта диаметром 50 мм или 65 мм, в качестве первичных средств пожаротушения следует предусматривать:

- расположение пожарного кран-комплекта диаметром 25 мм;
- место для размещения двух ручных огнетушителей (кроме жилых зданий).

Анализируя состояние пожарной безопасности и наличие пожарных кран-комплектов, находящихся в рабочем состоянии, обнаружено, что уровень пожарной безопасности в высших учебных заведениях недостаточен [2]. В качестве решения предлагается повысить эффективность использования системы внутреннего противопожарного водопровода с пожарными кран-комплектами диаметром 25 мм или 33 мм, определив характеристики их составляющих для конкретных условий использования [3]. Причин для этого несколько:

- переход к европейским стандартам, требованиям и нормам пожарной безопасности;
- пожарные кран-комплекты малого диаметра могут обеспечить подачу необходимого расхода воды при незначительных значениях напора в сети;
- легкость, удобство и простота в использовании уменьшают время начала тушения пожара с помощью пожарного кран-комплекта, а значит уменьшается ущерб от пожара.

Пожарные кран-комплекты диаметром 25 мм или 33 мм состоят из того же оборудования, что и пожарные кран-комплекты диаметра 50 мм или 65 мм. Основным отличием является диаметр ПКК, диаметр рукава, а также диаметр насадка ствола, который

оснащен устройством плавного изменения диаметра выпускного отверстия. Преимуществом таких ПКК является их быстрая готовность к действию за счет более удобного расположения в шкафу (имеют вид катушки) и возможности использования рукава только на ту длину, на которую нужно (нет необходимости полного развертывания рукава). Более того, для успешного тушения пожара таким ПКК не требуется большой напор сети водопровода. К тому же, такие пожарные кран-комплекты имеют экономный расход и запорные стволы, что позволяет защитить помещение от накопления большого количества воды и порчи вещей и оборудования. Рукава могут быть двух типов: полужесткие и плоскосвернутые, характеристики которых сильно отличаются [4].

Определение необходимых характеристики ПКК диаметром 25 мм или 33 мм (длина и тип рукава, диаметр насадка ствола) в значительной степени зависит от напора в водопроводной сети, необходимого количества воды, которое обеспечит возможность успешного тушения пожара, и удаленности очага пожара от места установки ПКК (степени развертывания рукава). Было проведено ряд экспериментов по определению фактического количества воды из ПКК при изменении всех влияющих величин. В результате получены связывающие их модели [5]. Однако, использование полученных моделей при проектировании ВПВ сопряжено с рядом дополнительных операций, которые целесообразно автоматизировать.

Для проведения расчетов характеристик элементов пожарных кран-комплектов диаметром 25 мм и 33 мм выбираем пакет прикладных программ Maple. Он является самым известной среди систем символьной математики и до сих пор остается одним из лидеров среди универсальных систем символьных вычислений [6], [7]. Maple предоставляет пользователю удобную интеллектуальную среду для математических исследований любого уровня и пользуется особой популярностью в научной среде.

Программный комплекс разработан для пяти случаев:

- расчет фактических расходов воды с ПКК диаметром 25 мм или 33 мм;
- расчет необходимого давления в сети при заданных фактических расходах воды для пожарных кран-комплектов диаметром 25 мм или 33 мм;
- расчет степени развертывания рукава при заданных фактических расходах воды для ПКК диаметром 25 мм или 33 мм;
- расчет диаметра насадка ствола при заданных фактических расходах воды для пожарных кран-комплектов диаметром 25 мм или 33 мм;
- расчет необходимой длины рукава при заданных фактических расходах воды для ПКК диаметром 25 мм или 33 мм.

При реализации алгоритма для расчета фактических расходов воды с ПКК диаметром 25 мм или 33 мм текстом прописываются названия действий, а также в скобках есть некоторые объяснения по использованию программы. После всех расчетов на экран выведено только два значения фактических расходов воды для ПКК 25 мм и для ПКК 33 мм.

Алгоритм расчета необходимого давления в сети при заданных фактических расходах воды отличается от предыдущего тем, что делится на два блока, которые имеют одинаковую структуру, но отличаются исходным значением расхода воды. На экран выводятся значения давления в кодовой величине, два корня уравнения и окончательное решение, принятое программой.

Расчеты степени развертывания рукава, диаметра насадка ствола и необходимой длины рукава аналогичны предыдущим.

Для проверки точности работы программного комплекса были реализованы все предложенные алгоритмы для одинаковых исходных данных. Результаты расчетов показали следующее: при давлении в сети 30 м, степени развертывания рукава 20,4 %, диаметре насадка ствола 8 мм и длине рукава 20 м фактический расход воды для пожарных кран-комплектов диаметром 25 мм составляет 0,876 л/с, а для ПКК диаметром 33 мм – 2,07 л/с.

При аналогичных исходных данных результат расчета алгоритма для определения давления водопроводной сети составляет для ПКК диаметром 25 мм – 29,02 м, а для ПКК диаметром 33 мм – 29,94 м.

В результате расчета степень развертывания рукава при подстановке тех же исходных данных составляет для ПКК 25 мм от 20,4% до 99,6 %. С учетом приемлемых погрешностей, можно считать, что результат примерно равен 20,4 %. Та же ситуация относительно степени развертывания рукава для ПКК 33 мм. Считаем, что $20,32\% \approx 20,4\%$.

Диаметр насадка ствола при заданных исходных данных по расчету составляет для ПКК 25 мм - 7,999 мм, а для ПКК 33 мм программа выдает, что два ответа попадают в пределы от 4,8 мм до 13,2 мм, а именно 7,988 мм и 12,782 мм. Поскольку необходимо было получить ответ 8 мм, можно считать, что расчет проведен верно. Находя длину рукава, в обоих случаях получаем два ответа, которые практически равны 20 м.

Поскольку все исходные и расчетные параметры имеют одни и те же значения, можно сделать вывод, что программный комплекс для определения параметров пожарных кран-комплектов является верным и может использоваться для расчетов.

Также был проведен расчет экономической эффективности использования программного комплекса. По результатам расчета определено, что при использовании пожарных кран-комплектов диаметром 25 мм и 33 мм, оптимальные характеристики которых были определены программным комплексом, будут самый маленький прямой и косвенный убыток.

Вывод: Разработан программный комплекс для расчета характеристик пожарных кран-комплектов диаметром 25 мм и 33 мм. Их использование позволяет упростить выполнение операций по проектированию ВПВ с характеристиками ПКК, обеспечивающими успешное тушения пожара в конкретных условиях эксплуатации, повышению точности расчетов и снижению рабочего времени на проектирование.

Література.

1. Внутренний водопровод и канализация. Часть I. Проектирование. Часть II. Строительство. ДБН В.2.5–64:2012. – [Действующий от 01–03–13]. – К.: Госстрой Украины, 2013. – 135 с. (Государственные строительные нормы Украины)
2. Рубан Д.В. Питання відповідності системи внутрішнього протипожежного водопроводу (ВПВ) в будівлі ліцею // Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених. – НУЦЗУ, 2018 – с. 39.
3. Петухова О.А. Дослідження характеристик пожежних кран-комплектів / О.А. Петухова, С.А. Горносталь, С.М. Щербак // Проблемы пожарной безопасности. – Х.: НУГЗУ, 2015. – Вып. 37. – С. 154-159.
4. Петухова О.А. Визначення характеристик елементів внутрішнього водопроводу для успішного гасіння пожеж. / О.А. Петухова, С.А. Горносталь // Проблемы пожарной безопасности. – Вып. 41. – 2017. – Харьков. – С. 129-136.
5. Петухова О.А. Дослідження фактичних витрат води з пожежних кран-комплектів. / О.А. Петухова, С.А. Горносталь, О.О. Шаповалова, С.М. Щербак // Проблемы пожарной безопасности. – Вып. 39. – 2016. – Харьков. – С. 190-195.
6. Рубан Д.В. Автоматизація проектування системи внутрішнього протипожежного водопроводу в висотних житлових будівлях / Д.В. Рубан, О.А. Петухова // FREE AND OPEN SOURCE SOFTWARE. Матеріали X-ої ювілейної міжнародної науково-практичної конференції – Харків, ХНУБтаA. – 2018. – с.92.
7. Рубан Д.В. Вдосконалення способів проектування систем внутрішнього протипожежного водопроводу / Д.В. Рубан, О.А. Петухова // Проблеми та перспективи забезпечення цивільного захисту: матеріали міжнародної науково-практичної конференції молодих учених – НУЦЗУ, 2019 – с. 45.